

2009-08-18

LS 0905-0449

Landstingsstyrelsen

Process för upphandling av kostförsörjning – Genomförda granskningar och förslag till åtgärder

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår landstingsstyrelsen *dels* förslå landstingsfullmäktige besluta

att notera att den genomförda granskningen gör gällande att den demokratiska styrningen åsidosatts

att notera att granskningen visar att gällande kommunalrätt inte efterföljts

att notera att ansvarigt landstingsråd brustit i sitt ansvar som föredragande landstingsråd och ordförande i landstingsstyrelsens produktionsutskott samt beakta detta inför kommande beslut om ansvarsfrihet rörande 2009 års förvaltning

att Stockholms läns landsting anmäler sig självt till Justitieombudsmannen så att en komplett utredning görs om brister och försummelser rörande bland annat diarieföring och annan tillämpning av lag i förvaltningsorganisationen

att uppdra till landstingsstyrelsen att vidta erforderliga åtgärder rörande ansvaret för de begångna tjänstefelen i förvaltningsorganisationen

att tillägga i 14 § i reglementet för landstingets nämnder och styrelser att det åligger landstingsstyrelsen ”att ansvara för samordnad upphandling enligt gällande upphandlingspolicy”

att uppdra till landstingsstyrelsen att återkomma med förslag på förändringar i den politiska organisationen rörande ansvaret för samordnade upphandlingar och exempelvis pröva frågan om beloppsgränser, riktlinjer samt en särskild upphandlingsnämnd som uppdragsgivare till den nuvarande upphandlingsavdelningen inom landstingsstyrelsens förvaltning

att upphäva sitt beslut att den 15 maj 2007 § 10 i ärendet LS 0603-0574, i den delen som avser uppdrag till produktionsutskottet att upphandla kostförsörjningen

att förvaltningsorganisationen aldrig får besluta om antagande av leverantör i en upphandlingsprocess där endast en anbudsgivare kvalificerat sig

2009-08-18

LS 0905-0449

att fortsättningsvis ej betrakta upphandlingen av patientmat som en samordnad upphandling samt därför uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att ansvara för upphandling av patientmat

att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att uppta förhandlingar med den avtalade leverantören av den berörda patientmaten rörande åtgärder för förbättrad kvalitet, rörande bland annat smakupplevelse, aptitlig servering och reduktion av tillsatser

att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda vilka kompletterande insatser som krävs för att öka kvalitet, flexibilitet och möjligheter till specialanpassad patientmat vid sidan om den kylproducerade kosten

att intill dess denna utredning föreligger tillsvidare sätta stopp upphandling av kylproducerad kost vid SLSO och Södersjukhuset

att uppdra till berörda nämnder och styrelser att tillsvidare endast förlänga befintliga avtal med leverantörer av patientmat inom SLSO och Södersjukhuset

dels för egen del besluta

att godkänna att uppföljningen av personalmat enligt nuvarande avtal rapporteras till landstingsstyrelsen

att godkänna att ett kostråd inrättas med de uppgifter som framgår av ärendet och uppdra åt landstingsdirektören återkomma till landstingsstyrelsen med förslag om rådets närmare uppgifter och sammansättning

att godkänna i tjänsteutlåtandet föreslagna utbildningsåtgärder för att öka kunskapen i förvaltningen om förvaltningsrätt, kommunalrätt

att notera att förvaltningschefen i nuläget inte förefaller kunna garantera att landstingsstyrelsens förvaltning har erforderlig kompetens för att klara den grundläggande uppgiften att följa gällande lag och rätt

att upphäva landstingsstyrelsens delegation vad avser samordnad upphandling till förvaltningschef samt därvid vidta erforderliga justeringar i delegationsordningen

att följande beslut rörande samordnad upphandling kräver landstingsstyrelsens godkännande eller särskilt delegationsbeslut i respektive fall: beslut att inleda samordnad upphandling, upphandlingsstrategi, beslut om förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut och beslut att avbryta upphandling

att anmäla genomförda granskningsrapporter till landstingsfullmäktige samt överlämna dessa till Landstingsrevisorerna som särskilt underlag för revision av 2009 års förvaltning

2009-08-18

LS 0905-0449

att uppdra till landstingsdirektören att återkomma med förslag till rutiner för att alla relevanta dokument alltid bifogas och registreras i ett ärende

att uppdra till landstingsdirektören att genomföra en översyn av reglementen, ägar-policy, ägardirektiv och delegationsordningar

att uppdra åt FoUU-utskottet att genomföra en utredning kring inrättandet av ett produktionskök på Nya Karolinska Universitetssjukhuset

att utredningen inriktas på att undersöka hur behoven för de svårast sjuka patienterna, även barn, kan tillgodoses på bästa sätt

att ge personalorganisationerna tillträde till sammanträden i landstingsstyrelsens produktionsutskott, strategiska utskott, FoUU-utskott samt allmänna utskott.

Kostförsörjningen i landstinget är betydelsefull för hur framgångsrik vården av patienterna blir. Kvaliteten på maten, näringsvärdet och dess aptitlighet i både smak och presentation har betydelse för hur fort tillfrisknandet sker. Därför är den mat som landstinget tillhandhåller en grundläggande del av vården.

Idag vet vi att den kost landstinget upphandlat brister på flera punkter. Detta har kunnat ske därför att den upphandling som gjorts inte tagit vara på de kunskaper som fanns i landstingets organisation och av de utvärderingar och rapporter som gjorts. Att dessa brister uppkommit på ett sätt som drabbar landstingets patienter är den allvarligaste konsekvensen av de brister som behandlas i detta ärende. Det perspektivet får inte komma bort.

Upphandlingen av landstingets kostförsörjning har skett på ett sätt som i flera avseenden är anmärkningsvärda och föranleder behov av både ett tydligt ansvarsutkrävande för begångna felaktigheter och en uppstramning av rutinerna vid landstingets upphandlingar framgent. De utvärderingar som har gjorts har pekat på mycket allvarliga brister och direkta felaktigheter som:

- flertalet brott mot fullmäktiges beslut,
- beslut fattade utanför lagliga ramar,
- felaktigt handläggande vid hanteringen av viktiga dokument,
- vilseledande och direkt felaktigt författade beslutsunderlag
- informella styrprocesser, ej godtagbara ur demokratisk eller kommunalrättslig synpunkt,
- brister i landstingets delegationsordningar och reglementen,
- beslut fattade utan giltig delegation,
- brott mot landstingets samverkansavtal med personalorganisationerna, samt
- brister i förvaltningens kompetens, med mera.

2009-08-18

LS 0905-0449

De granskningar som gjorts av Deloitte AB och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har visat på dessa brister och båda granskarna har också kommit med förslag till åtgärder för att framgent komma tillrätta med dessa. Det förslag som landstingsrådsberedningen nu förelagt landstingsstyrelsen följer i mycket ringa utsträckning de rekommendationer landstinget fått av granskarna. Förslaget berör endast en bråkdel av de brister som kommit i dagen och inte heller berör förslaget frågan om ansvarsutkrävande för den felaktiga hanteringen.

För att återupprätta förtroendet för landstingets hantering av upphandlingar generellt, och förtroendet för landstingets kostförsörjning specifikt, är det av yttersta vikt att samtliga de brister som kommit i dagen genomlysas och behandlas. Det är också av stor betydelse att fullmäktige uttalar sig om ansvaret för dem som drivit processen på ett felaktigt sätt. Det politiska ansvaret är prövat i framför allt SKL:s granskning och pekar tydligt ut det tidigare föredragande landstingsrådet, tillika produktionsutskottets ordförande, som ansvarig för de processer SKL menar inte är godtagbara ur demokratisk eller kommunalrättslig synpunkt.

Av de två gjorda granskningarna framkommer också att ansvaret på tjänstemannanivån är stort. Men eftersom utredningarna av Deloitte och SKL ser över dessa i mycket ringa utsträckning är det rimligt att landstinget ber Justitieombudsmannen (JO) granska om det finns skäl att utkräva ansvar för tjänstefel i hanteringen av kostupphandlingen.

I det tjänsteutlåtande som ligger till grund för landstingsrådsberednings förslag cementeras flera av de brister som påpekats i Deloitte och SKL:s utvärderingar. Bland annat föreslås att landstingsstyrelsens ansvar vid de samordnade upphandlingarna tydliggörs i reglementet. Detta är rimligt, men i samma ärende kan man tydligt se att den faktiska makten över samtlig samordnad upphandling hamnar hos förvaltningschefen som får beslutsbefogenheterna över inledandet av upphandling, upphandlingsstrategi, förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut och avbrytande av upphandling. Detta ska sedan bara anmälas i landstingsstyrelsen. Den ansvarsfördelningen leder just till den typ av informell styrning som landstinget fått kritik för.

Det liggande förslaget saknar beloppsgränser eller andra typer av begränsningar i delegation vid samordnad upphandling. Detta står i strid med de rekommendationer granskarna gett. Likaså saknas ett tydligt regelverk för när en upphandling ska avbrytas på grund av bristande konkurrens eller andra kvalitetsbrister i anbuden. Även detta står i strid med rekommendationerna.

Landstingsrådsberedningens förslag saknar ett klart ställningstagande om hur utvärderingar och andra kunskapskällor ska användas innan ett förfrågningsunderlag sammanställs och beslutas. Detta var en av de största bristerna i hanteringen av kostupphandlingen och måste föranleda åtgärder.

2009-08-18

LS 0905-0449

Inga åtgärder föreslås heller för att säkra att landstingets åtagande mot personalorganisationerna i samverkansavtalet efterlevs. Det är ytterligare ett avsteg från de rekommendationer man fått.

Istället för att föreslå konkreta förbättringar av landstingets interna rutiner vid handläggningen av ärenden av större vikt, exempelvis den nu aktuella kostupphandlingen, föreslås vagt att landstinget ska utbilda förvaltningspersonalen i grundläggande förvaltningskunskap. Det finns inget fel i att genomföra en sådan utbildningsinsats, men det är värt att påtala att det åligger landstingsdirektören att se till att förvaltningen har den kompetens som krävs för att kunna utföra sin arbetsuppgift. Det borde inte behövas ett särskilt beslut om detta.

Man kan också få intrycket att inrättandet av ett särskilt kostråd görs därför att det saknats kunskap i landstinget om konsekvenser av olika typer av kostförsörjningssystem. Men problemet har inte varit bristen på kunskap, utan att den kunskap som funnits har förbigåtts i upphandlingsprocessen. Detta har kunnat ske därför att processen bedrivits regelvidrigt, i strid med fullmäktigebeslut och med ett tveksamt informellt styrningssätt. De bristerna är var för sig viktigare att åtgärda än att tillsätta ett kostråd. Men om landstingsdirektören bedömer att ett kostråd kan öka kvaliteten i den vidare hanteringen har vi inga skäl att gå emot detta.

I landstingsdirektörens tjänsteutlåtande föreligger ett förslag att låta landstingsstyrelsens sekreterare samt landstingsfullmäktiges sekreterare granska så att ärenden som tas fram för behandling i landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige är förenliga med gällande lag och reglemente. I landstinget har vi en ordning med föredragande landstingsråd och därtill hörande rotlar. Dessa har i uppgift att förbereda ärenden till såväl landstingsstyrelse som fullmäktige. De har till sitt förfogande hela den kompetens som ryms inom landstingets förvaltning. Att majoriteten nu bedömer att de inte har kompetens nog inom rotlar eller förvaltning att producera förslag som följer gällande lag och rätt är en allvarlig signal om bristande regeringsduglighet.

Sjukhusmaten är en del av vården

En god, näringsrik och säker mat är en oerhört viktig del av vården. Tillfrisknandet hos människor som är sjuka bygger förstås på att de kan få den näring de behöver på ett sätt som upplevs som positivt och aptitligt. Den mat som erbjuds i landstingets verksamheter ska ha alla dessa egenskaper. Kostförsörjningen måste därför klara av att tillgodose krav på flexibilitet och individanpassning.

Resultatet av den upphandling som detta ärende berör går att kritisera ur flera av dessa utgångspunkter. Mycket få upplever det som aptitligt att få sin mat serverad i svarta plastbyttor med sylt som är uppvärmd till kokpunkten. Antalet tillsatser i maten är onödigt hög. Flexibiliteten i systemet är liten och framförallt slår den mot patienter som står inför långa sjukhusvistelser, då bristen på variation blir påtaglig.

2009-08-18

LS 0905-0449

Den nya sjukhusmaten med sina svarta plastbyttor har också inneburit att det inte längre finns kapacitet på sjukhusen att laga anpassad mat. En patient som varit svårt undernärld på grund av sjukdom måste kunna få en möjlighet att önska sig den mat man vill börja äta. Möjligheten att tillaga en enklare omelett, en tallrik gröt eller en liten sockerkaka till en födelsedagsfirande patient är på många platser i sjukvården nu helt borta.

Kunskapen om att denna typ av flexibilitet är viktig för sjukhusmaten fanns i den upphandlingsprocess som nu varit föremål för granskning. Men av oklara skäl så mörklades denna kunskap, diariefördes aldrig och arbetades inte in i kraven. Det i sig är en skandal.

I förslaget från landstingsstyrelsens borgerliga majoritet förfäktas uppfattningen att sjukhusmaten inte lider av några allvarliga kvalitetsproblem. Den uppfattningen står i stark kontrast till uppfattningen hos stora delar av den berörda personalen och framför allt hos patienterna på de sjukhus som har infört den nya kosten. Matlådor sprängs, patienter klagar på matens kvalitet och att den är oaptitlig, sjukhusen får fel leveranser, hanteringen är tidskrävande för den sjukvårdande personalen och maten serveras i oaptitliga svarta plastlådor till svårt sjuka patienter med dålig aptit. Dessutom finns omkring 20 E-nummertillsatser i varje portion mat.

I tjänsteutlåtandet reduceras de allvarliga problemen till ”initiala leveransproblem”. Någon annan uppfattning kommer inte till uttryck i den borgerliga majoritetens beslutsförslag. Det är allvarligt att verklig probleminsikt saknas hos de borgerliga partierna om den rådande oacceptabla situationen rörande försörjningen av god, näringsriktig och hälsofrämjande kost inom stora delar av hälso- och sjukvården i vårt län.

Maten i sjukvården är en del av vården, det är landstingets ansvar att den utformas för att på bästa sätt stödja goda medicinska resultat. Den kunskap om matens betydelse som finns inom landstinget, akademien och i de utredningar som gjorts inför landstingets upphandling av kostförsörjningen måste tas till vara. I första hand måste kraven på flexibilitet tillgodoses. Detta kräver att man öppnar förhandlingar med Sodexo gällande steg ett i upphandlingen. Att genomföra steg två i upphandlingen kan inte vara aktuellt förrän den kunskap vi idag har ordentligt tillgodoses i upphandlingsunderlagen.

Nya Karolinska Universitetssjukhuset planeras att byggas helt utan ett sjukhuskök. Erfarenheterna från landstingets nya kostförsörjningssystem stämmer emellertid till eftertanke om detta är helt igenom analyserat – särskilt rörande de allra svårast sjuka patienterna.

Vi anser att det bör finnas en planering för nya Karolinska Universitetssjukhuset som inkluderar någon form av produktionskök. Enportionssystem av den typ som nu prövas kan passa för patienter med korta vårdtider. Men i syfte att erbjuda ett gott omhändertagande av de allra svårast sjuka patienterna finns det skäl att pröva om det är

2009-08-18

LS 0905-0449

lämpligt med någon annan form av kompletterande kostsystem på det nya universitetssjukhuset. Även barns särskilda behov bör utredas.

Med eget kompletterande produktionskök och välutbildade sjukhuskockar skulle det vara möjligt att erbjuda specialkost, konsistensanpassade kost och önskekost med individuella justeringar av maten utifrån den svårt sjuke patientens unika behov.

Brott mot fullmäktiges beslut

Hanteringen av kostupphandlingen har varit under all kritik, vilket också de två granskningarna visar. Ansvar för att ärendet brast första gången det förelåg landstingsfullmäktige faller i första hand på det föredragande landstingsrådet. Att fullmäktige inte hade rätt att delegera uppgiften till produktionsutskottet att upphandla sjukhusmaten borde ha klargjorts innan ärendet låg på fullmäktiges bord.

Men även efter fullmäktiges beslut har ärendet hanterats på ett sätt som SKL:s granskning karaktäriserar som "en informell styrning som inte är godtagbar från kommunalrättslig och demokratisk synpunkt". Det ansvariga landstingsrådet tillika ordföranden i landstingsstyrelsens produktionsutskott har alltså i sin hantering av detta ärende brutit såväl i sina rättsliga som demokratiska förpliktelser. Kritiken kan knappast formuleras hårdare än så.

I strid med fullmäktiges intentioner har alltså en upphandling genomförts med – vad granskningsrapporternas bedömer som – ett för landstinget bindande avtal som följt. I strid med vad som är godtagbart ur rättslig och demokratisk utgångspunkt har landstinget i så fall blivit bunden vid ett avtal som omfattar mer än en miljard kronor.

Det är lätt att se att en hantering där det ansvariga landstingsrådet tagit fullmäktiges uppdrag på allvar hade lett fram till ett annat resultat av upphandlingen. Den förstudie som genomfördes, men bortsågs ifrån, inför upphandlingen hade med säkerhet varit en del av upphandlingsunderlaget. Också konkurrenssituationen vid anbudsläggningen hade säkert fått konsekvenser vid tilldelningen. Avvecklingen av produktionsköken har också skett på ett sätt som saknat formell politisk styrning och i strid med den kunskap som fanns inom landstinget.

SKL:s granskning pekar på att ärendet i fem skilda hänseenden behandlats i strid med fullmäktiges beslut.

- Produktionsutskottet har inte varit involverat i upphandlingen trots fullmäktiges beslut att så skulle ske.
- Det har inte skett någon återkoppling till fullmäktige om genomfört uppdrag.
- Utvärderingen av det nya kostsystemet som skulle göras inför upphandlingen låg inte till grund för upphandlingsunderlaget i strid med fullmäktiges beslut.
- Fullmäktige ställde krav på konkurrenssituationen i upphandlingen. När endast ett giltigt anbud inlämnades borde upphandlingen avbrutits eller återkopplats till fullmäktige.

2009-08-18

LS 0905-0449

- Fullmäktige angav att upphandlingen av patientmat skulle ske genom en separat upphandling. Istället genomfördes den som en samordnad upphandling.

Det borde inte vara nödvändigt att påpeka hur allvarligt det är med en miljardupphandling som så flagrant genomförts i strid med beslut fattade av landstingets högsta beslutande organ.

Det politiska ansvaret

Ansvaret för den felaktiga politiska hanteringen ligger från början till slut på det föredragande landstingsrådet, tillika ordföranden i landstingstyrelsens produktionsutskott. Det visar båda de genomförda granskningarna. Landstingsrådet Maria Wallhager är den som på politisk nivå ensam varit ansvarig för förberedelserna och genomförandet av upphandlingen.

Även om man kan rikta kritik mot det faktum att produktionsutskottet gavs i uppdrag att genomföra upphandlingen, i strid med kommunallagens krav på att fullmäktigedelegationer endast ges till nämnd, är det de efterföljande brotten mot fullmäktiges beslut som är de verkligt allvarliga.

Landstingsfullmäktige bör med hänsyn till det som framkommit i Deloittes och SKL:s granskningar notera det felaktiga sätt på vilket ansvarigt landstingsråd hantierat ärendet och beakta detta inför 2009 års revision och frågan om ansvarsfrihet.

Brister i förvaltningens agerande

Även om det politiska ansvaret är stort för den felaktiga hanteringen av kostupphandlingen är det viktigt att också se över de brister som uppdragats i förvaltningens agerande.

Det kanske enskilt allvarligaste är det faktum att man på landstingets upphandlingsavdelning producerat dokument till grund för upphandlingen som i sitt innehåll är falska. Den upphandlingsstrategi som låg till grund för beslutet om upphandlingen innehåller så många direkta felaktigheter att det är nödvändigt att se över frågan om det begåtts tjänstefel. Det påstås bland annat att ärendet inte behöver förankras politiskt, att produktionsutskottet fastställt grundläggande analyser för upphandlingen, att avtalstid och förlängningstid fastställts av produktionsutskottet och att produktionsutskottet fastställt att de gjorda analyserna använts i förfrågningsunderlaget. Inget av detta stämmer med verkligheten. Det går knappast att skylla på bristande rutiner att man farit med osanning i ett grundläggande dokument.

Allvarligt är förstås också att beslutet om såväl förfrågningsunderlag och tilldelning skedde utan förankring i det politiska organ som hade uppdraget. Även om det skulle visa sig att ordföranden i produktionsutskottet och ansvarigt landstingsråd agerat för att frågan inte skulle föras till den politiska nivån i strid med fullmäktiges beslut måste det höra till tjänstemannaansvaret att inte fatta beslut i strid med fullmäktige.

2009-08-18

LS 0905-0449

Att beslutet fattats utan en tydlig delegation är också problematiskt och det borde utredas närmare hur detta kunnat ske utan att någon slagit larm.

Bristen i diarieföring, och det faktum att ärenden lagts ”ad acta” utan saklig grund har försvårat genomsiktligheten i ärendet. Likaså har det faktum att själva kostpolicy, utvärderingar och rapporter kring landstingets kostförsörjning undandragits diarieföring gjort det mycket svårt för medborgare eller förtroendevalda att sätta sig in i hanteringen.

Att upprätta korrekta dokument, ha kunskap i grundläggande förvaltningsrätt och att inte dölja handlingar och rapporter är basalt för en fungerande kommunal förvaltning. De brister som kommit i dagen i detta ärende är oroväckande. Alla de misstag som begåtts förklaras emellertid inte med bristande kunskap eller rutiner. Det har också skett så allvarliga fel att landstinget bör be Justitieombudsmannen att utreda frågan om begångna tjänstefel i hela ärendet.

Att man därutöver ger förvaltningstjänstemännen utbildning i grundläggande förvaltningskunskap är ingenting vi motsätter oss, men måste ändå betraktas som något som ska ske löpande och också ses över i samband med rekrytering av personal till landstingets förvaltningar.

Den fortsatta upphandlingen av landstingets kostförsörjning

Upphandlingen av landstingets kostförsörjning har skett på ett sätt som riskerar ha bundit landstinget vid ett avtal där de hänsyn som fullmäktige pekade ut vid sitt beslut inte till fullo har tillgodosetts. Handläggningen av ett eventuellt andra steg i upphandlingen måste nu ske på ett sätt som eliminerar risken för upprepningar och garanterar ett bättre resultat.

Det bör sättas ifråga om upphandlingen av patientmat bör åvila en ägarstyrande instans. Istället bör patientmaten betraktas som en för vårdkvalitet och omhändertagande central patientnära angelägenhet. Detta talar starkt för att frågan om kostförsörjning av vårdens patienter ska vara en beställarfråga som beslutsfälligt underordnas hälso- och sjukvårdsnämnden.

Upphandlingsunderlagen och analyserna i det andra steget av kostupphandlingen ska inte sammanställas förrän slutsatser kring kvalitet och patientupplevelser kan dras av upphandlingen i steg ett. För att täcka upp för den tidsutdräkt detta kommer leda till bör de förvaltningar som har ett sådant behov inleda förhandlingar om förlängningar av nuvarande kostförsörjningsavtal.

I ett senare läge är det viktigt att samtliga beslut kring den eventuella upphandlingens inledning, upphandlingsstrategi, förfrågningsunderlag och tilldelningsbeslut underställs ett politiskt organ för prövning och beslut. Att låta förvaltningen på egen hand handlägga detta vidare innan en ny upphandlingspolicy och delegationsordning finns på plats och är beslutad av landstingsfullmäktige torde inte vara aktuellt. Vidare bör

2009-08-18

LS 0905-0449

fullmäktige fastslå att en upphandling med så dålig konkurrenssituation att endast ett giltigt bud föreligger ska leda till att man avbryter upphandlingen.

Övergripande synpunkter på landstingets upphandlingsverksamhet

Intill dess en utredning av den politiska organiseringen av de samordnade upphandlingarna genomförts måste landstingsstyrelsens generella delegation av besluten om samordnade upphandlingar återtas. Istället bör varje samordnad upphandling underställas landstingsstyrelsens prövning och eventuell delegation till förvaltningsnivån beslutas i varje enskilt ärende.

I ett kommande arbete med att förnya och förtydliga de regelverk och delegationer kring landstingets upphandlingar, och då med betoning på de så kallade samordnade upphandlingarna, är det viktigt att de rekommendationer som bland annat Deloitte kommit med tas tillvara. En tydlig begränsning av delegation med hänvisning till belopp, komplexitet eller typ av vara är en av de frågor som bör lyftas. Likaså bör det tydliggöras när en upphandling på delegation befinner sig i ett sådant läge att den bör återföras till politiken, exempelvis vid bristande konkurrens.

Granskningen av den genomförda upphandlingen av kostförsörjning visar att upphandlingen fullföljts trots en uppenbart bristfällig konkurrenssituation. Granskningen riktar kritik mot det anmärkningsvärda i att beslut om detta fattats på tjänstemannanivå. Ett generalbeslut bör nu fattas av landstingsfullmäktige om att förvaltningsorganisationen aldrig tillåts besluta om antagande av leverantör i en upphandlingsprocess där endast en anbudsgivare kvalificerat sig. Sådana fall måste alltid bli föremål för ett särskilt politiskt beslut.

Behovet av samverkan med personalorganisationerna

Granskningarna från Deloitte och SKL visar att hela processen kring upphandlingen av sjukhusmat har skett på ett sätt som brutit mot landstingets samverkansavtal med personalorganisationerna. Tyvärr ligger detta i linje med det sätt den borgerliga majoriteten hanterat personalpolitik och kontakten med landstingets anställda under hela mandatperioden.

Inte desto mindre åligger det förvaltningen att under beredningen av landstingets ärenden uppfylla de åtaganden landstinget har också mot facken. I detta enskilda fall hade den praktiska kunskapen om hanteringen av mat i vården kunnat leda till en bättre upphandling och ett bättre resultat för såväl patienter och personal.

Landstingsstyrelsen har ett särskilt tillsynsansvar för att ärenden hanteras på ett korrekt sätt. I frågan om samverkan med personalorganisationerna har det blivit allt mer uppenbart att landstingets beredningsprocesser lämnar mycket övrigt att önska. Beslutet att utestänga personalorganisationerna från landstingsstyrelsens beredande utskott har försvårat för en levande och aktiv samverkan.

2009-08-18

LS 0905-0449

För att underlätta för samverkan mellan de politiska organen och personalorganisationerna bör därför landstingsstyrelsen besluta att fortsättningsvis ge personalorganisationerna tillträde till landstingsstyrelsens utskott.